

Aktuality z Evropské unie od Stálého zastoupení ČAK v Bruselu

(leden 2020)

★ Výroční zpráva ESLP za rok 2019

Evropský soud pro lidská práva publikoval v lednu 2020 svou výroční zprávu za rok 2019. Zpráva obsahuje přehled klíčových rozsudků ESLP za poslední rok, jež rozděljuje do několika kategorií, které se věnují: přípustnosti stížnosti, ústředních lidských práv, procesních práv, kategorie dalších práv a svobod, poradním stanoviskům k čl. 1 protokolu č. 16, spravedlivého odškodnění na základě čl. 41, závaznosti a vykonatelnosti rozsudků a dalším ustanovením Úmluvy. Zpráva dále pojednává o snaze Soudu rozšiřovat povědomí o aplikovatelnosti Úmluvy, a to jak prostřednictvím publikací, či vzdělávání zástupců právních profesí. Zpráva rovněž hovoří o stávajícím složení Soudu, jeho senátů a roli pléna. Zmiňuje rovněž procesní novinky ohledně nesporné fázi řízení, která je státům k dispozici, a rovněž ohledně zjednodušené procedury okamžité komunikace, jejímž cílem je urychlit řízení a odlehčit Soudu v tzv. čtvrté kategorii případů. Závěr Výroční zprávy obsahuje statistiky ohledně probíhajících řízení v jednotlivých členských státech, počtu stížností a rozsudků za posledních 10 let a ohledně porušování Úmluvy podle jednotlivých článků a dle žalovaných členských států, kde bylo rozhodnuto o porušení.

Kompletní výroční zpráva ESLP za rok 2019 je k dispozici v anglickém jazyce zde: https://www.echr.coe.int/Documents/Annual_report_2019_ENG.pdf

★ Nové předsednictví v Radě EU

Od 1. ledna 2020 převzalo předsednictví v Radě po Finsku Chorvatsko. Priority chorvatského předsednictví se řídí jeho mottem „Silná Evropa ve světě výzev“. Chorvatsko bude předsednictví v Radě vykonávat vůbec poprvé od roku 2013, kdy se stalo členem EU. Program předsednictví se zaměřuje na čtyři hlavní oblasti: Evropa, která se rozvíjí; Evropa, která spojuje; Evropa, která chrání; vlivná Evropa. V rámci oblasti **Evropa, která rozvíjí**, si předsednictví klade za cíl snížit rozdíly mezi členskými státy, zejména po stránce ekonomické a co do sociální soudržnosti; posílit mezinárodní roli eura; rozvíjet kapitálové trhy Unie; využít potenciál makro-regionální spolupráce; a zajistit stejnou kvalitu výrobků napříč členskými státy. Dalšími prioritami v této oblasti jsou: posílení diskuse o zelené Evropě za současného udržitelného ekonomického růstu a rozvoje; prohlubování jednotného trhu a posilování jeho digitální agendy; posilování konkurenceschopnosti evropského průmyslu a malých a středních

podniků; modernizace v oblasti zemědělství; zajištění mobility vědců a výzkumníků; podpora trhu práce a potlačování negativních demografických trendů; vytváření příležitostí pro mladé lidi a podpora celoživotní zdravotní péče. **V oblasti Evropa, která spojuje**, jsou prioritami předsednictví: zajištění financování infrastruktury; zlepšení celoevropských dopravních sítí a jejich digitalizace; zajištění bezpečnosti 5G sítí; analýza právních a etických aspektů umělé inteligence a definování standardů; implementace energetické unie a posilování energetické bezpečnosti; posilování mobility studentů a akademiků; podpora kulturního dědictví; využití sportu pro lepší propojení občanů všech generací. **V oblasti Evropa, která chrání**, si předsednictví klade za cíl posilování strategických pokynů v oblasti svobody, bezpečnosti a práva; posilování spolupráce členských států v potírání organizovaného zločinu, praní špinavých peněz a financování terorismu; zajištění ochrany finančních zájmů Unie; předcházení šíření online obsahu založeného na diskriminaci, násilného extremismu a terorismu; zvýšení interoperability IT systémů v oblasti justice; posilování kontrol na vnějších hranicích EU; vypracování reformy společného evropského azylového systému; zajištění ochrany osobních údajů a kybernetické bezpečnosti; zajištění uceleného přístupu k principům právního státu a demokracie v EU. Poslední oblast, **vlivná Evropa**, je ze strany předsednictví věnována propagaci multilateralismu; prosazování základních hodnot v rámci vnější činnosti EU; zajištění a posílení pravidel mezinárodního obchodu; posílení transatlantických vztahů a vztahů se strategickými partnery EU; prohloubení spolupráce se sousedními zeměmi; strategickému přístupu v oblasti obrany a bezpečnosti; a úzké spolupráci EU s NATO.

Prioritami Rady pro spravedlnost a vnitřní věci na následujících šest měsíců jsou: dokončení dialogu ohledně návrhu nařízení o předávacích a uchovávacích příkazech pro elektronické důkazy v trestních věcech; zahájení činnosti Úřadu evropského veřejného žalobce; implementace dostupných nástrojů pro zlepšení přeshraniční spolupráce v trestních věcech; dokončení dialogu ohledně návrhu nařízení o spolupráci soudů zemí EU při dokazování v občanských nebo obchodních věcech; dokončení dialogu ohledně návrhu nařízení o doručování soudních a mimosoudních písemností ve věcech občanských a obchodních v členských státech; přijetí obecného přístupu Rady k návrhu nařízení o právu rozhodném pro účinky postoupení pohledávek na třetí strany. Zvýšenou pozornost bude Rada věnovat rozvoji e-justice, digitálním platformám a všem nástrojům, jež by mohly činnost justičních orgánů zefektivnit a zlepšit přístup ke spravedlnosti občanům.

Kompletní verze pracovního programu Rady EU pro následujících šest měsíců je v anglickém jazyce k dispozici zde: https://vlada.gov.hr/UserDocsImages/Vijesti/2019/12%20prosinac/31%20prosinca/web_FINAL_PROGRAMME_EN_FINAL.pdf

CCBE podepsala stanovisko k elektronickým důkazům

Rada evropských advokátních komor (CCBE) na podporu návrhu zprávy Výboru LIBE k návrhu nařízení o evropských předávacích a uchovávacích příkazech pro elektronické důkazy v trestních věcech podepsala dne 6. ledna, spolu se zástupci občanské společnosti, profesních organizací a soukromého sektoru, společné meziodvětvové stanovisko.

Stanovisko je k dispozici v anglickém jazyce zde: https://www.ccbe.eu/fileadmin/speci ality_distribution/public/documents/SURVEILLANCE/SVL_Position_papers/EN_SVL_20200106_Joint-Statement-to-encourage-EU-legislators-to-fight-fo-fundamental-rights-protections-in-e-Evidence-legislation.pdf

Pokrok ohledně pravidel rozhodčího řízení pro obchodní a lidskoprávní spory

Centrum pro mezinárodní právní spolupráci zveřejnilo dne 7. ledna zprávu ohledně použitelnosti Haagských pravidel pro rozhodčí řízení v obchodních a lidskoprávních sporech. Obchodní společnosti hrají v moderní společnosti důležitou úlohu. Jejich jednání má dopady na jednotlivce a jejich lidská práva. Haagská pravidla jsou důležitým krokem k tomu, aby dopad na jednotlivce byl upřednostněn před vidinou zisku a umožnil v případě zneužití lidských práv jednotlivcům nový, flexibilní mechanismus nápravy pro řešení těchto sporů. Nová pravidla pro rozhodčí řízení byla vytvořena v souladu s obecnými zásadami OSN v oblasti podnikání a lidských práv. Haagská pravidla byla publikována dne 12. prosince v rámci Dne lidských práv.

Kompletní pravidla jsou k dispozici v anglickém jazyce zde: https://www.cilc.nl/cms/wp-content/uploads/2019/12/The-Hague-Rules-on-Business-and-Human-Rights-Arbitration_CILC-digital-version.pdf

Evropská komise posiluje ochranu evropského duševního vlastnictví na světových trzích

Evropská komise dne 9. ledna zveřejnila nejnovější zprávu o ochraně a prosazování práv duševního vlastnictví ve třetích zemích. Kvůli porušování práv duševního vlastnictví po celém světě trátí evropské podniky na příjmech miliardy eur a jsou ohroženy tisíce pracovních míst. Na odvětví, která intenzivně využívají duševní vlastnictví, připadalo v období 2014–2016 přibližně 84 milionů pracovních míst v EU a 45 % celkového unijního HDP. Podíl těchto odvětví na vývozu z EU pak činí 82 % a přebytek obchodu EU v nich dosahuje přibližně 182 miliard eur. Odhaduje se, že

padělané nebo pirátské zboží (za 121 miliard eur) tvoří 6,8 % veškerého dovozu do EU. Zpráva identifikuje tři skupiny zemí, na něž se opatření EU zaměří. Zeměpisné a tematické priority činnosti EU na ochranu práv duševního vlastnictví vycházejí z úrovně hospodářské újmy způsobené evropským podnikům. Zpráva umožní přesněji vymezit potřebné úsilí a postupovat cíleněji. Aktualizovaný seznam prioritních zemí ve zprávě je i nadále rozdělen do tří kategorií, které odrážejí rozsah a přetrvávání problémů: 1) Čína, 2) Indie, Indonésie, Rusko, Turecko, Ukrajina, 3) Argentina, Brazílie, Ekvádor, Malajsie, Nigérie, Saúdská Arábie a Thajsko.

Na Čínu připadá největší podíl padělků a pirátského zboží přicházejících do EU, a to jak z hlediska hodnoty, tak z hlediska objemu. Z Číny a Hongkongu pochází více než 80 % padělků a pirátského zboží, které zabaví celníci EU. Mezi konkrétní opatření, jež Komise v posledních dvou letech zavedla patří: technická podpora pro přistoupení k mezinárodním smlouvám v oblasti práv duševního vlastnictví; informační seminář pro malé podniky o významu práv duševního vlastnictví; odborná příprava pro celníky, soudce a policii v oblasti prosazování práv duševního vlastnictví; odborná příprava pro hodnotitele patentů; a odborná příprava o udělování licencí v případě chráněných odrůd rostlin.

Kompletní zpráva je k dispozici v anglickém jazyce zde: https://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2020/january/tradoc_158561.pdf

EU aktualizovala seznam teroristů a teroristických organizací, na něž se vztahují sankce

Rada dne 13. ledna aktualizovala tzv. seznam teroristů vedený EU, v němž jsou uvedeny osoby, skupiny a subjekty, na něž se vztahují omezující opatření zaměřená na boj proti terorismu. Osobám, skupinám a subjektům uvedeným na seznamu se v rámci EU zmrazují jejich finanční prostředky a jiná finanční aktiva. Rovněž se zakazuje, aby jim hospodářské subjekty z EU zpřístupňovaly finanční prostředky a hospodářské zdroje. Rada je zmocněna sestavovat seznam EU a ukládat související omezující opatření podle společného postoje Rady 2001/931/SZBP a nařízení Rady (ES) č. 2580/2001, poprvé jej sestavila v kontextu provádění rezoluce Rady bezpečnosti OSN 1373/2001, která byla přijata v návaznosti na teroristické útoky ze dne 11. září 2001. Seznam je přezkoumáván alespoň jednou dvakrát do roka.

Více informací je k dispozici v českém jazyce zde: <https://www.consilium.europa.eu/cs/policies/fight-against-terrorism/terrorist-list/>

Jmenování soudců Soudního dvora EU: šestá zpráva o činnosti výboru

Poradní výbor pro jmenování soudců zřízený podle článku 255 SFEU, jež se skládá ze sedmi osob vybraných z řad bývalých členů Soudního dvora a Tribunálu, členů nejvyšších vnitrostátních soudů a obecně uznávaných právníků, dne 17. ledna zveřejnil svou šestou zprávu o činnosti. Úkolem výboru je vydávat stanoviska ohledně vhodnosti kandidátů na výkon funkce soudce a generálního advokáta Soudního dvora a Tribunálu. Jeho stanoviska mají poskytnout vládám členských států informace před tím, než rozhodnou o jmenování. Zpráva o činnosti výboru shrnuje jeho práci za období od března 2018, kdy výbor začal fungovat ve stávajícím složení, do října 2019. Obsahuje rovněž podrobné informace o postupech, které výbor stanovil pro posuzování uchazečů, a způsobu, jakým vykládá požadavky vymezené ve Smlouvě. Během období, na které se zpráva vztahuje, vydal výbor stanoviska ke 43 kandidátům na funkce soudce nebo generálního advokáta u soudů EU. 29 stanovisek se týkalo prvního funkčního období, a vyžadovalo tedy důkladná posouzení a slyšení ze strany výboru. Celkem osm z těchto stanovisek bylo nepříznivých. Vlády členských států se stanovisky výboru ve všech případech řídily.

Pokud jde o pracovní metody uplatňované výborem, některé nové prvky zprávy obsahují informace o podrobném průběhu slyšení a druzích otázek předkládaných uchazečům, jakož i o přístupu výboru k prodloužení mandátů. Uchazeči jsou posuzováni na základě kritérií v šesti oblastech: jejich právnické schopnosti, profesionální zkušenosti, schopnost vykonávat funkci soudce, jazykové dovednosti, schopnost pracovat v týmu v mezinárodním prostředí, v němž je zastoupeno několik právních systémů, a záruky jejich nezávislosti, nestrannosti, bezúhonnosti a poctivosti. Zároveň se zveřejněním své šesté zprávy o činnosti dnes výbor rovněž spustil své nové internetové stránky, které informují o jeho činnosti.

Zpráva je k dispozici v anglickém jazyce zde: <https://comite255.europa.eu/documents/5642886/5678369/6eme+Rapport+d%27activit%C3%A9+du+D255+-+EN.pdf/>

Výbor IMCO Evropského parlamentu uspořádal veřejné slyšení na téma umělá inteligence a odpovědnost za vady výrobků

Výbor pro vnitřní trh a ochranu spotřebitele (IMCO) Evropského parlamentu uspořádal dne 22. ledna první veřejné slyšení na téma umělá inteligence a odpovědnost za vady výrobků. Jedná se o první oblast, kde by mohlo v následujících měsících dojít formulaci návrhu změny právního rámce v souvislosti s použitím inovativních systémů a umělé inteligence. Předmětem diskuse byla zejména možná revize Směrnice o odpovědnosti za vady výrobků.

Slyšení bylo uspořádáno v návaznosti na publikaci zprávy expertní skupina Evropské komise z konce listopadu 2019 s názvem: Odpovědnost pro umělou inteligenci a další vznikající digitální technologie, jež je v anglickém jazyce dostupná zde:

<https://ec.europa.eu/transparency/regexpert/index.cfm?do=groupDetail.groupMeetingDoc&docid=36608>

Den ohroženého advokáta

Dne 24. ledna proběhl v pořadí již 11. ročník Dne ohroženého advokáta, do jehož přípravy se letos poprvé oficiálně zapojila ČAK, spolu s řadou advokátních komor a mezinárodních organizací. Den ohroženého advokáta, který vznikl v roce 2010, je pojmenován po stejnojmenné nadaci, jež je společně s Asociací evropských demokratických advokátů (EDL), Evropskou asociací advokátů pro demokracii a lidská práva (ELDH) a Monitorovacím výborem útoků na advokáty (IAPL), jeho organizátorem. Každý rok bývá pro účely tohoto dne a souvisejících aktivit vybrán jeden stát, kde aktuálně, či dlouhodobě dochází k porušování lidských práv a principů právního státu a kde jsou advokáti předmětem zastrašování, věznění, násilí i vraždění v souvislosti s výkonem své profese. V letošním roce byl touto zemí Pákistán.

O letošním Dni ohroženého advokáta ČAK informovala v rámci Advokátního deníku zde: <https://advokatnidenik.cz/2020/01/24/svet-si-pripomina-den-ohrozeneho-advokata-podporuje-jej-i-cak/>

Dohoda EU o spolupráci na prozatímním řešení odvolání pomocí rozhodčího řízení

Ve švýcarském Davosu se dne 24. ledna EU a ministři z 16 členských států Světové obchodní organizace (WTO) dohodli na zavedení prozatímního vícestranného řešení odvolání pomocí rozhodčího řízení, které zúčastněným členům WTO umožní zachovat funkční a dvoufázový systém řešení vzájemných sporů v rámci WTO. Tato iniciativa byla zahájena v polovině prosince 2019 Evropskou unií a řadou dalších členů WTO po praktickém ochromení činnosti Odvolacího orgánu WTO v důsledku zablokování všech nových jmenování od roku 2017. Vícestranné řešení odvolání bude vycházet z článku 25 Ujednání WTO o řešení sporů. To zajistí zúčastněným členům WTO (Austrálie, Brazílie, Čína, Evropská unie, Guatemala, Chile, Kanada, Kolumbie, Korejská republika, Kostarika, Mexiko, Norsko, Nový Zéland, Panama, Singapur, Švýcarsko a Uruguay) účinný a závazný postup řešení případných vzájemných sporů. Jedná se o nouzové řešení, jež se bude uplatňovat pouze do doby, než začne znovu fungovat Odvolací orgán WTO. EU se domnívá, že jednou ze základních charakteristik systému WTO pro řešení sporů musí zůstat fáze nezávislého a nestranného odvolání, která je nezbytnou zárukou vysoce kvalitního rozhodování.

Společné prohlášení je k dispozici v anglickém jazyce zde: https://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2020/january/tradoc_158596.pdf

Pracovní program Evropské komise pro rok 2020

Evropská komise dne 29. ledna přijala svůj pracovní program pro rok 2020. Jsou v něm stanovena opatření, která Komise v roce 2020 přijme a jejichž prostřednictvím se politické směry předsedkyně von der Leyenové promění v hmatatelné přínosy pro evropské občany, podniky a společnost. Hnací silou tohoto prvního pracovního programu je úspěšné využití příležitostí, které přinese jak ekologická transformace, tak přechod na digitální technologie. V roce 2020 začne Evropská komise převádět šest hlavních cílů předsedkyně von der Leyenové do konkrétních iniciativ.

Zelená dohoda pro Evropu: Po předložení prvních klíčových iniciativ v prosinci 2019 a lednu 2020 Komise navrhne právní rámec pro klima, kterým se začlení cíl neutrální uhlíkové stopy do roku 2050 do právních předpisů. Veškeré toto úsilí se spojí v evropském klimatickém paktu, ke kterému se budou moci vyjadřovat regiony, místní společenství, občanská společnost, školy, zástupci průmyslu i jednotlivci. EU povede rovněž mezinárodní jednání před konferencí COP26 v Glasgow. Komise předloží podněty k řešení ztráty biologické rozmanitosti.

Evropa připravená na digitální věk: Nová evropská datová strategie umožní Unii co nejvíce využít obrovské hodnoty neosobních údajů jakožto stále rostoucího a opakovaně využitelného kapitálu v digitální ekonomice. Součástí strategie co možná nejlepšího využití potenciálu digitálních dat, jakož i vývoj a zavádění umělé inteligence při respektování našich evropských hodnot a základních práv. Nová průmyslová strategie pro Evropu posílí naše průmyslové a inovační kapacity, přičemž zákon o digitálních službách upevní jednotný trh s digitálními službami a malým podnikům poskytne právní srozumitelnost a potřebné rovné podmínky.

Hospodářství, které pracuje ve prospěch lidí: Po podání prvních návrhů ohledně silné sociální Evropy v lednu 2020 přijme Komise opatření k začlenění přechodu na digitální technologie a transformace spjaté s klimatem do našeho jedinečného sociálně tržního hospodářství, jež zajišťuje, že se v našem hospodářství snoubí sociální spravedlnost, udržitelnost a hospodářský růst. Komise předloží návrhy týkající se zajištění spravedlivé minimální mzdy pracovníků v EU a evropského systému zajištění v nezaměstnanosti, jakož i podněty k zajištění účinného a spravedlivého zdanění, přičemž bude brát ohled na tradice jednotlivých členských států. Komise rovněž navrhne evropskou záruku pro děti s cílem zajistit, aby děti měly přístup k základním službám, a posílí záruky pro mladé lidi na podporu jejich vzdělávání, odborné přípravy a nezbytných pracovních příležitostí.

Silnější Evropa ve světě: Komise vypracuje nové strategie pro spolupráci s našimi sousedy v Africe a na západním Balkáně. Komise bude i nadále prosazovat zahájení přístupových jednání se Severní Makedonií a Albánií. Současně se bude snažit udržet dynamiku procesu přistoupení tím, že navrhne způsoby jeho zintenzivnění, jež spočívají mj. v metodice rozšiřování a v posílení investičního rámce. Budeme i nadále odhodláni prosazovat, modernizovat a zdokonalovat pořádek založený na pravidlech, aby odpovídal současnému světu. Aby byl geopolitický význam Komise silnější, budou mít všechny iniciativy v rámci pracovního programu silný vnější rozměr.

Podpora evropského způsobu života: Komise předloží nový pakt o migraci a azylu – ústřední prvek reformy azylové politiky. Komise rovněž představí novou strategii EU o bezpečnosti Unie, která stanoví oblasti, v nichž může Unie přispět k podpoře členských států při zajišťování bezpečnosti, a to od boje proti terorismu a organizované

trestné činnosti po předcházení hybridním hrozbám a jejich odhalování, posilování kybernetické bezpečnosti a zvyšování odolnosti naší kritické infrastruktury.

Nový impuls pro evropskou demokracii: Spolu s ostatními orgány EU a partnery zahájí Komise konferenci o budoucnosti Evropy, která zapojí občany do utváření unijních opatření. Komise bude nadále zajišťovat silnou kulturu právního státu v EU. Bude se rovněž zabývat tím, jaký má nová demografická situace dopad na nejrůznější oblasti zahrnující zaměstnání, sociální ochranu, veřejné zdraví, veřejné finance a regionální politiku, digitální propojení, dovednosti či integraci.

Posílený rámec pro zlepšování právní úpravy Komise má zajistit, aby politiky přinášely hmatatelné výsledky a lidem i podnikům usnadňovaly život. Zásada „jeden přijmout – jeden zrušit“ zajistí, že nově zavedená zátěž bude vyrovnána tím, že se lidem i podnikům – zejména malým a středním – na úrovni EU v téže oblasti politiky a ve stejné míře sníží administrativní náklady. Úsilí Komise o zjednodušování podpoří také platforma „Fit-for-Future“.

Kompletní pracovní program Komise na následující rok je k dispozici v anglickém jazyce zde: https://ec.europa.eu/info/publications/2020-commission-work-programme-key-documents_en

Brexit

Dne 31. ledna 2020 o půlnoci středoevropského času vystoupila Velká Británie z Evropské unie. Učinila tak na základě referenda, v němž se 23. června 2016 občané Spojeného království vyslovili pro odchod. Dne 29. března 2017 Spojené království formálně oznámilo Evropské radě svůj záměr vystoupit. Rada dne 30. ledna 2020 přijala písemným postupem rozhodnutí o uzavření dohody o vystoupení jménem EU. Učinila tak v návaznosti na schválení této dohody Evropským parlamentem dne 29. ledna a na její podpis Evropskou unií a Spojeným královstvím dne 24. ledna, jež vstoupila v platnost okamžikem vystoupení. Od tohoto okamžiku již Spojené království nebude členským státem EU a bude považováno za třetí zemi. Dohoda o vystoupení zajišťuje spořádané vystoupení Spojeného království z Unie. Obsahuje ustanovení o právech občanů, finančním vyrovnání, přechodném období, protokolech o Irsku / Severním Irsku, Kypru a Gibraltar, otázkách týkajících se správy a dalších otázkách rozluky.

Vstupem dohody o vystoupení v platnost končí lhůta podle článku 50 SEU a začíná přechodné období, které bude trvat do 31. prosince 2020. Cílem tohoto přechodného období, které je stanoveno v dohodě o vystoupení, je poskytnout občanům a podnikům více času na to, aby se přizpůsobili novému stavu. Během přechodného období bude Spojené království nadále uplatňovat právo Unie, nebude však již zastoupeno v unijních institucích. Přechodné období může být jednou prodlouženo nejvýše o jeden nebo dva roky, pokud s tím obě strany vysloví souhlas před 1. červencem 2020. Jednání o budoucím partnerství mezi EU a Spojeným královstvím budou zahájena v následujících dnech. Rámec těchto budoucích vztahů byl stanoven v politickém prohlášení, na němž se obě strany dohodly v říjnu 2019, avšak jejich konkrétní podoba je zatím neznámá.

Detailní informace o možných otázkách v souvislosti s vystoupením jsou k dispozici v českém jazyce zde: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/cs/qanda_20_104

Důsledky vystoupení Spojeného království z Evropské unie pro Soudní dvůr Evropské unie

Soudní dvůr Evropské unie dne 31. ledna zveřejnil tiskovou zprávu, dle které bere na vědomí skutečnost, že vystoupení Spojeného království Velké Británie a Severního Irska z Evropské unie vede k ukončení mandátů britských členů Soudního dvora a Tribunálu s účinností ke dni 31. ledna 2020 o půlnoci. Počet soudců Soudního dvora a Tribunálu stanovený po jednom soudci za každý členský stát pro Soudní dvůr a po dvou soudcích pro Tribunál se tedy s okamžitou účinností ke dni vystoupení Spojeného království z Evropské unie sníží. Soudní dvůr má v souladu s podmínkami dohody o vystoupení nadále pravomoc rozhodovat ve všech řízeních zahájených na návrh Spojeného království nebo proti Spojenému království před koncem přechodného období stanoveným na den 31. prosince 2020. Soudní dvůr Evropské unie má rovněž i nadále pravomoc rozhodovat o předběžných otázkách týkajících se žádostí předložených soudy Spojeného království před koncem tohoto přechodného období. Soudní dvůr v tiskové zprávě ocenil významný přínos všech bývalých britských členů k evropské integraci obecně a k judikatuře Soudního dvora a Tribunálu zvláště.

Judikatura SDEU a ESLP

SDEU: Stanovisko generálního advokáta Campose Sáncheze-Bordony ve věci C-78/18, ze dne 14. ledna 2020

Generální advokát ve svém stanovisku uvedl, že omezení financování občanských organizací ze zahraničí zavedená Maďarskem nejsou slučitelná s unijním právem. Tato omezení dle něj porušují zásadu volného pohybu kapitálu a některá základní práva.

Maďarsko přijalo v roce 2017 zákon za účelem zajištění transparentnosti organizací, které přijímají dary ze zahraničí. Podle tohoto zákona mají organizace povinnost zaregistrovat se u maďarských orgánů jako „organizace přijímající podporu ze zahraničí“, pokud výše darů, které obdržely v průběhu daného roku, přesáhne určitou hranici. Tyto informace jsou následně zveřejněny na elektronické platformě, která je veřejně a zdarma přístupná. Komise podala k Soudnímu dvoru proti Maďarsku návrh na zahájení řízení o nesplnění povinnosti, neboť zákon o transparentnosti občanských organizací financovaných ze zahraničí podle ní porušuje jak zásadu volného pohybu kapitálu, tak některá práva chráněná Listinou základních práv Evropské Unie („Listina“), zejména právo na respektování soukromého života, na ochranu osobních údajů a na svobodu sdružovat se.

Generální advokát Manuel Campos Sánchez-Bordona ve svém stanovisku konstatuje, že převod daru ze zahraničí ve prospěch maďarské občanské organizace představuje pohyb kapitálu, jež v Maďarsku podléhá určitým podmínkám. Tyto podmínky se však uplatní pouze v případě darů pocházejících ze zahraničí, takže se mnohem pravděpodobněji týkají státních příslušníků jiných členských států než maďarských státních příslušníků. Za těchto okolností je generální advokát toho názoru, že uvedené podmínky představují omezení zásady volného pohybu kapitálu, jak ve vztahu k dotčeným organizacím, tak ve vztahu k jejich zahraničním dárcům.

Pokud jde konkrétně o svobodu sdružovat se, mohou mít finanční účinky sporné právní úpravy dopad na životaschopnost a existenci dotčených organizací, což ohrožuje dosažení jejich cílů. Co se týče ochrany soukromého života a osobních údajů, generální advokát zdůrazňuje, že prosté sdělení jména dárce je samo o sobě dostačující k jeho identifikaci a k tomu, aby se na toto sdělení vztahovaly předpisy unijního práva týkající se zpracování osobních údajů. V této souvislosti má generální advokát za to, že zveřejnění jména fyzických osob, které věnují ze zahraničí dar některým sdružením v Maďarsku, jakož i výše jejich darů, ve veřejně přístupném rejstříku představuje zásah do soukromého života těchto osob v souvislosti se zpracováním jejich osobních údajů. Pokud jde o odůvodnění tohoto zásahu, generální advokát připouští, že některé cíle obecného zájmu uvedené Maďarskem – jako je ochrana veřejného pořádku a boj proti praní peněz a financování terorismu – v zásadě mohou odůvodňovat zásah do dotčených práv, nemohou však ospravedlnit obecnou regulaci, která ukládá sporné povinnosti všem těmto organizacím předem. Nadto se generální advokát domnívá, že unijní právní předpisy v oblasti boje proti praní peněz a proti financování terorismu jsou dostatečné k zajištění odpovídající ochrany.

Celé znění stanoviska generálního advokáta v českém jazyce je k dispozici zde: <http://curia.europa.eu/juris/documents.jsf?num=C-78/18>

SDEU: Stanovisko generálního advokáta Campose Sáncheze-Bordony ve věci C-623/17 Privacy International, spojených věcech C-511/18 La Quadrature du Net and Others a C-512/18 Francouzská datová síť a další a C-520/18 Ordre des barreaux francophones et germanophone a další ze dne 15. ledna 2020.

Generální advokát ve svém stanovisku uvedl, že způsoby a metody potírání terorismu musí být v souladu s principy právního státu.

Směrnice o ochraně soukromí a elektronické komunikaci se v zásadě použije, když jsou poskytovatelé služeb elektronické komunikace podle zákona povinni uchovávat údaje svých účastníků a umožnit orgánům veřejné moci přístup k nim. Na tom nic nemění skutečnost, že povinnosti jsou poskytovatelům uloženy z důvodu národní bezpečnosti.

Soudní dvůr v posledních letech několikrát rozhodl o zadržování osobních údajů a přístupu k nim. Např. v rozsudku Tele2 Sverige a Watson rozhodl, že členské státy

nemohou poskytovatelům služeb elektronické komunikace uložit povinnost plošného zadržování dat, a to ani z důvodu národní bezpečnosti a potírání kriminality. Tyto rozsudky znepokojují orgány některých členských států, neboť podle jejich názoru byly v důsledku těchto rozsudků zbaveny nástroje, který považují za nezbytný pro zachování národní bezpečnosti a pro boj proti terorismu. Některé z těchto států tak usilují o překonání či upřesnění této judikatury. Ve čtyřech uvedených žádostech o rozhodnutí o předběžné otázce byla proto otázka zadržování údajů z důvodu národní bezpečnosti a potírání terorismu znovu nastolena.

Generální advokát ve stanovisku nejprve rozptýlil pochybnosti o aplikovatelnosti předmětné směrnice v této oblasti. Uvedl, že směrnice vylučuje ze své aplikace aktivity, jejichž smyslem je zajistit národní bezpečnost a jsou vykonávány ze strany veřejných orgánů samostatně, bez toho, aby vyžadovaly součinnost soukromých subjektů. Pokud však součinnost je vyžadována z důvodu zajištění národní bezpečnosti, dopadá na ně unijní právo na ochranu soukromí, jež je proti těmto soukromým subjektům vynutitelné. Směrnice je tedy aplikovatelná tehdy, když jsou poskytovatelé služeb elektronické komunikace na základě práva povinni zadržovat údaje o svých uživatelích a následně je zprostředkovat veřejným orgánům, bez ohledu na to, zda jsou tyto povinnosti poskytovatelům uloženy z důvodu národní bezpečnosti. Navíc směrnice zmocňuje členské státy přijmout opatření, jež v zájmu národní bezpečnosti omezují práva jednotlivců. Generální advokát ve stanovisku uvádí, že hranice povinnosti zajistit povinnost mlčenlivosti/ochranu důvěrnosti komunikace ohledně hromadných komunikačních údajů musejí být vykládány striktně v souladu se základními právy obsaženými v Listině základních práv EU. Z tohoto důvodu má za to, aby ve věci bylo rozhodnuto o potvrzení dosavadní judikatury, a to zejména rozsudku ve věci TELE2 Sverige a Watson, a to konkrétně tak, že: **„Článek 4 SEU a čl. 1 odst. 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/58/ES ze dne 12. července 2002 o zpracování osobních údajů a ochraně soukromí v odvětví elektronických komunikací (směrnice o soukromí a elektronických komunikacích) musí být vykládány v tom smyslu, že brání vnitrostátní právní úpravě, která poskytovateli sítí elektronických komunikací ukládá povinnost poskytovat bezpečnostním a zpravodajským agenturám členského státu ‚hromadné komunikační údaje‘, které vyžadují jejich předchozí plošný a nerozlišující sběr.“**

„Přístup bezpečnostních a zpravodajských agentur členského státu k údajům předávaným poskytovateli sítí elektronických komunikací musí být v souladu s podmínkami uvedenými v rozsudku ze dne 21. prosince 2016, Tele2 Sverige a Watson (C-203/15 a C-698/15, EU:C:2016:970).“

Kompletní stanovisko generálního advokáta je k dispozici v českém jazyce zde: <http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=222262&pageIndex=0&doclang=CS&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=4654385>

Odbor mezinárodních vztahů ČAK